

DAGKLAPPER der

BEVRIJDING van KNOKKE

- Vandaag worden we bevrijd. We zijn er zeker van. De Belgische driekleur zal aan de gevels wapperen, na vier jaren onderduiken in de kast. Weer in de frisse zeewind nu. Weg de stinkende botten van de bezetter.

Het was aanvang september 1944. Het nieuws deed de ronde dat de Bevrijders zo zouden binnenwandelen. De nacht door waren drommen Duitse troepen op terugtocht doortrokken richting Zeeuws-Vlaanderen. Boven hun hoofd het geronk van bombardementsvliegtuigen die hun lading voorbij de Rijn gingen uitstorten. Het doffe geschut van artillerievuur had iedereen te Knokke wakker gehouden. Bij het ochtendgloren moesten hier de Gallieren zijn.

Einde augustus 1944 waren de Canadezen te Blankenberge

"Vandaag !" Georges Rotsaert vertelde ons zijn wedervaren :

Georges Rotsaert
(1902-1974)
was actief in
het verzet,
leidde het O.F.

Stanis Lierman
(1901-1959)
was de trommelaar
van de
Duinezonen

MET TROMMEL EN TROMBONE

- Ik had met Stanis Lierman afgesproken om de bevrijders met muziek te ontvangen, hij met zijn trommel, ik met de trombone. Camille Deckers had ervoor gezorgd dat mijn instrument al de jaren der bezetting had kunnen onderduiken. De koperen schat was niet eens beschadigd en de pistons gehoorzaamden nog zoals in de glorie-tijd der Duinezonen. Blazen kon ik ook nog. Mijn trombone blonk, goed opgepoetst, in het vroege septemberzonnetje. Stanis en ik, we waren maar met zijn twee, maar de serenade der bevrijding zou tegen klippen en bergen opklinken. Precies op het vastgestelde uur zakte Stanis roffelend af, ik viel in met de mars van 't 4e. Langs de Gallische Weg kwamen we in de Sparredreef. Reeds wapperde de driekleur aan vele huizen. Velen volgden in onze stappen, dansten mee als Madelon weergalmde. En het ging van Tipperary als ze kwamen. Waren ze in aantocht? We stonden als aan de grond genageld en geen zucht kwam nog uit onze borst : het was een compagnie Duitsers die vanuit de Kustlaan naar de Sparredreef opmarcheerde. We kregen de tijd van lopen. In een fractie van een seconde hadden we rechtsomkeer gemaakt, het Schots Pad in. We "vlogen" alsof onze voeten geen grond meer raakten. Teneinde adem en knikkebenend geraakte ik thuis. De trombone werd uiteengeschoven en weggeborgen. We schrikten op door hevige knallen. Het waren Duitsers die granaten gooiden naar de gevel van melkhandelaar C. Lierman, waar nog de driekleur wapperde...

De hoop der bevrijding was voorbarig geweest voor Knokke. Georges Rotsaert zou zijn patriottische milities van het Onafhankelijkheidsfront weer in handen kunnen nemen. Maar het zou nog twee maanden duren vooraleer Knokke weer volledig bij zinnen kwam. Het is de historie van de Bevrijding die we hier uit de doeken zullen doen, 50 jaar later.

In september-oktober 1944 was onze streek getuige van een kapitaal oorlogsgebeuren. De bevrijdingslegers der Geallieerden waren reeds Brussel binnengetrokken en hadden vervolgens Antwerpen bereikt. Met de havenstad kregen ze een ongemene troef in handen, maar de Duitsers beseften al dadelijk het strategische belang. De Duitse divisies kregen bevel zich aan Walcheren, Zeeuws-Vlaanderen en het gebied van Knokke tot Zeebrugge boven het Leopoldkanaal vast te klampen. Dit leidde tot de operatie "Scheldt Pocket". In het gebied zou de ingeslotene bevolking nog tot november moeten wachten, midden een ware terreur, om uiteindelijk vrij te kunnen ademen. Het zou niet alleen het slot zijn van twee bange maanden maar ook van een jarenlange bezetting.

INVASIE 6 JUNI 1944

Klaar voor de landing : de invasievloot vanuit Engeland op de vooravond van 6 juni 1944

De spanning had reeds een hoogtepunt bereikt op 6 juni 1944 bij de invasie in Normandië. Vooraf was hier steeds afgevraagd of deze landing niet aan de Scheldemonding zou plaatsvinden. Waarmede de Duitse opperbevelhebber Rommel tenandere ook rekening had gehouden.

Normandië...

50 jaar later...

Reeds in 1943, tijdens de Conferentie van Quebec, beslisten de geallieerden dat hun troepen in de lente van 1944 een grote landingsoperatie zouden uitvoeren op het Europese vasteland. Ter verrassing van het Duitse bevel werd deze operatie onder de codenaam "Overlord" gestart in de nacht van 5 op 6 juni, niet op de zwaarder bewapende kusten van de Pas de Calais, maar op de stranden en klippen van de "Basse Normandie".

Omdat alle havens nog in handen waren van de bezetter, werd besloten in zee twee kunstmatige havens aan te leggen, één aan de rand van de Britse sector tegenover Arromanches, de tweede in de Amerikaanse sector aan de zogenoemde "Omaha Beach". Een massief bombardement, gezamenlijk uitgevoerd door de geallieerde lucht- en zee-macht, ging de eigenlijke aanval vooraf, waarbij de troepen zouden gesteund worden door specifieke pantservoertuigen zoals amfibietanks, bulldozertanks en mijnnev-ertanks.

In de loop van de nacht werden drie divisies luchtlandingstroepen en para's gedropt in en achter de vijandelijke linies met de opdracht bepaalde strategisch belangrijke objectieven zoals artilleriebatterijen, kruispunten, sluizen en bruggen te bezetten als de legendarisch bekend geworden "Pegasus Bridge" te Bénouville. Terwijl enkele honderden "Rangers" in een uiterst stoutmoedige stormaanval de beruchte "Pointe du Hoc" veroverden, begon rond halfzeven in de ochtend de eigenlijke landing van 135.000 manschappen en 20.000 voertuigen.

Hoewel op het einde van deze "longest day" niet alle objectieven van de operatie bereikt waren, kon de afloop toch succesvol genoemd worden. Behalve op Omaha Beach waar het bruggehoofd nogal zwak bleef ondanks de moed en de uithouding van de Amerikanen, waren de verliezen minder talrijk dan verwacht.

Nadat de verbinding tussen de vijf veroverde stranden gerealiseerd was, waardoor een 80 km lange strategische lijn werd gevormd, be-

gon de eigenlijke "slag van Normandië" die zou eindigen op 21 augustus te Tournai-sur-Dives. Drie dagen later trokken de geallieerden de Seine over en Parijs binnen.

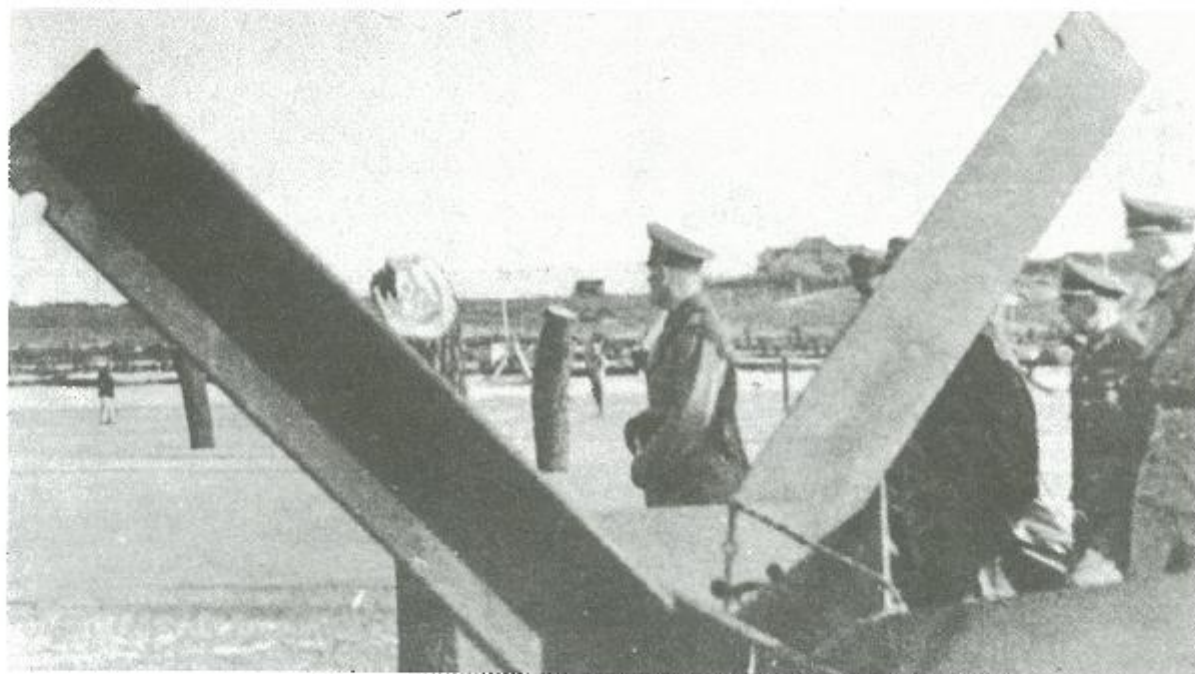

Operatie Overlord : aan wal in Normandië, Omaha Beach

De befaamde Duitse generaal kreeg in 1943 het bevel over de legergroep "B" en zou een belangrijke rol spelen op het Westfront bij de voorbereiding van de verdedigingslijn aan de kust. Hij werd de man van de palen, van de "asperges" die zijn naam zouden krijgen. Nochtans is in de geschiedenis van de Atlantiekwal onthouden dat de strategie van Rommel voor het teweer staan tegen mogelijke landingen, niet strookte met de inzichten van zijn onmiddellijke overste, von Rundstedt.

De Rommelstaken zijn er gekomen, bunkers overal langs de kust, onder duinenkamoeflage verstopt. Aan de Scheldemonding te Knokke kwam, ter hoogte van het Zwin, de uitgestrekte Tobroek-stelling, in het Binnenhof van het Zoute werd een speciaal steunpunt voor het opvangen van doorbroken invasietroepen, ook als kommandopost, ingericht. Verder langs de Oostkust was de Atlantiekwal één massa onbeweeglijk beton, een vreemde onderneming voor Rommel, die in de beweeglijke Afrikaanse veldtocht naam gemaakt had.

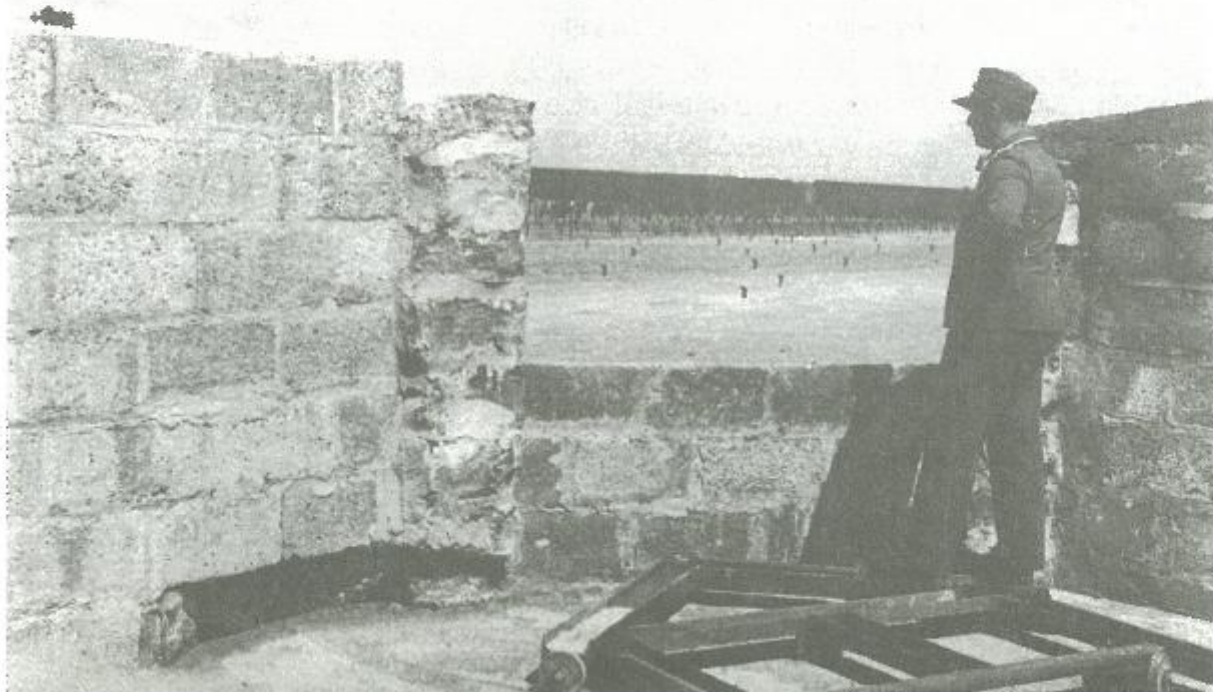
De Duitsers liepen lanen en hovingen af en merkten de bomen. Alle dikke stammen werden geveld, van het sparrenbos tot het bosje van Heist. Ze zouden op strand geplant worden om de invasievloot op te houden, ze kwamen in de polderlanderijen overeind om de zweefvliegtuigen te breken. Het was het idee van Rommel. Hij kwam hier zelf op inspectie.

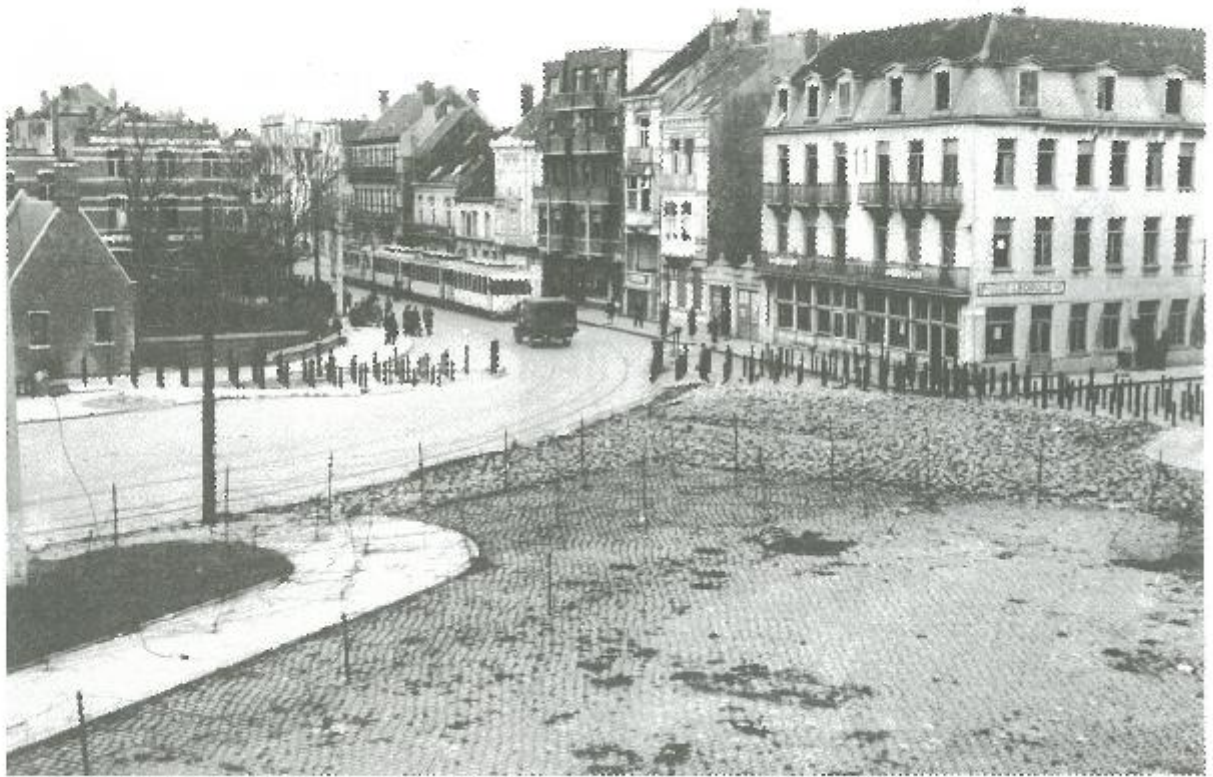

Generaal Rommel, de Duitse opperbevelhebber,
inspekteert zijn Atlantiekwal
(Foto onderschept door fotograaf Warlop)

Rommel in 1944 op inspectie, waar de soldaat uitkijkt naar de Engländer

De toegang tot de Lippenslaan, breed genoeg voor tram en voertuigen.
Het plein zelf met mijnen bezaaid, afgelijnd met anti-tankpalen.

De dijk van het centrum stak in beton van de Atlantiekwal, bunkers
en versperringen. Op het Grand Hôtel de radar van Wehrmacht.

Romain Peperstraete
(1895-1944)
was oorlogsvrijwilliger 14-18,
verreerd met Vuurkruis, beroep
meester-pasteibakker Bébé Friand.
Aangehouden 7 juni 1944,
bezweken te Blanckenburg Dora
27 december 1944

(onder links) Etienne Van Isacker
(1891-1944)
hotelhouder Links-Zoute,
te Buchenwald einde oktober 1944
overleden

(rechts) Robert Hombrecht
oorlogsverminkte 14-18
Bezweken te Dora op 5 maart 1945

